

Handläggare
Sara Silwer
Telefon: 08-50810451

Till
Östermalms stadsdelsnämnd
2023-02-16

Remiss av motion om att inrätta en central bidragsnämnd för att motverka välfärdsbrottslighet

Svar på remiss från kommunstyrelsen dnr KS 2022/1195

Förvaltningens förslag till beslut

Östermalms stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning

I en motion från Nike Örbrink (KD) föreslås kommunstyrelsen inrätta en central bidragsnämnd med ansvar för stadens fördelning, utbetalning och uppföljning av föreningsbidrag. Med hjälp av en kontrollfunktion med uppföljning och insyn i verksamheterna menar motionären att oseriösa aktörer och välfärdsbrott ska motverkas och leverans av service och tjänster till medborgarna säkerställas.

Förvaltningen tror att en central bidragsnämnd skulle ha flera fördelar när det gäller likvärdighet och rättssäkerhet. Förvaltningen ser en fördel med att det på central nivå utförs ekonomisk och juridisk kontroll av föreningar som söker stadsdelsnämndernas stöd. Med en central bidragsnämnd som beslutar om fördelningen av stöd stärks principen om armlängds avstånd och risken för jäv minskar.

Samtidigt ser förvaltningen att den kvalitativa handläggningen och kontakterna med föreningslivet med fördel kvarstår hos stadsdelsförvaltningarna för att gynna samverkan och bevara lokalkännedomen. Förvaltningen menar att hanteringen av föreningsstöd då skulle gynnas av att stadsdelarna har samma riktlinjer, rutiner och checklistor.

Bakgrund

Östermalms stadsdelsnämnd har ombetts yttra sig över en motion från Nike Örbrink (KD) gällande ett förslag om att inrätta en central bidragsnämnd för att motverka välfärdsbrottslighet. Remissvaret

ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast den 6 mars 2023. Övriga remissinstanser i Stockholms stad är:

- Stadsledningskontoret
- Idrottsnämnden
- Kulturnämnden
- Socialnämnden
- Utbildningsnämnden
- Äldrenämnden
- Bromma stadsdelsnämnd
- Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd
- Farsta stadsdelsnämnd
- Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd
- Kungsholmens stadsdelsnämnd
- Norrmalms stadsdelsnämnd
- Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd
- Skarpnäcks stadsdelsnämnd
- Skärholmens stadsdelsnämnd
- Spånga-Tensta stadsdelsnämnd
- Södermalms stadsdelsnämnd
- Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd

Ärendet

I en motion från Nike Örbrink (KD) framförs ett förslag om att inrätta en central bidragsnämnd för att motverka välfärdsbrottslighet.

Motionären skriver att Riksrevisionen och Ekonomistyrningsverket år 2019 uppskattade att välfärdsbrottsligheten inklusive bidragsfusk kan kosta samhället cirka 10-20 miljarder kronor per år. Motionären redogör för Brottsförebyggande rådets (Brå) rapport *Välfärdsbrott mot kommuner och regioner* (2019) vilken lyfter ideella föreningar som särskilt svårhanterade för kommuner. Motionären menar att kravställningen för avtal eller föreningsbidrag generellt är lägre jämfört med entreprenörer som upphandlas inom offentlig sektor, och lagstiftningen skiljs åt mellan dessa. Vidare belyser motionären att kommuner, enligt kommunallagen (2017:725), sedan 2019 är skyldiga att följa upp och kontrollera avtal med privata utförare. Ideella föreningar omfattas dock inte av kommunallagens skrivning.

Skatteverket har efterfrågat en gemensam databas för bidragsgivande myndigheter på statlig nivå över alla statliga bidrag som delas ut till ideella föreningar, i syfte att motverka överutnyttjande och dubbelfinansiering. Motionären menar att samma behov finns i staden, parallellt med en stärkt kontrollfunktion, mot bakgrund av de svårigheter som Brå belyser i sin rapport.

Motionären menar att med hjälp av en stärkt kontrollfunktion genom uppföljning och insyn i verksamheterna ska oseriösa aktörer och välfärdsbrott motverkas och leverans av service och tjänster till medborgarna säkerställas.

I motionen föreslås: Att kommunstyrelsen inrättar en central bidragsnämnd med ansvar för stadens fördelning, utbetalning och uppföljning av föreningsbidrag.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts på specialistenheten inom den administrativa avdelningen.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen ser fördelar med en central bidragsnämnd som beslutar om fördelningen av stöd. En fördel är att principen om armlängds avstånd stärks och att risken för jäv minskar. Förvaltningen ser också en fördel med att det på central nivå utförs ekonomisk och juridisk kontroll av föreningar som söker stadsdelsförvaltningarnas stöd, vilket möjliggör kvalitetssäkring och likvärdig behandling.

Däremot menar förvaltningen att den kvalitativa bedömningen bör kvarstå hos stadsdelsförvaltningen eftersom det är där den lokala kännedomen om föreningslivets behov, möjligheter och utmaningar finns samt kännedomen om på vilket sätt föreningens verksamhet kan utgöra ett komplement till stadsdelens arbete. Genom att ha stadsdelsförvaltningen aktivt inblandad i beviljande och uppföljning av föreningsstöd stärks stadsdelsförvaltningens kännedom om det lokala föreningslivet vilket möjliggör en god samverkan. Kommunstyrelsen ska enligt budgetuppdrag 2023 i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda förutsättningar för att införa ett gemensamt digitalt ansökningssystem för föreningsbidrag. Förvaltningen ser positivt på ett sådant system då detta sannolikt skulle öka likvärdigheten och kvaliteten i ansöknings- och uppföljningsprocessen av föreningsstöd.

Sammanfattningsvis instämmer förvaltningen med motionären om vikten av att oseriösa aktörer och välfärdsbrott ska motverkas och leverans av service och tjänster till medborgarna säkerställs. Oavsett om staden upprättar en central bidragsnämnd eller om stadsdelsnämndernas handläggning kvarstår anser förvaltningen att staden skulle gynnas av att de lokala stöden har samma riktlinjer, rutiner och checklistor.

Förvaltningen tror att en central bidragsnämnd skulle ha flera fördelar när det gäller likvärdighet och rättssäkerhet. Samtidigt ser förvaltningen att den kvalitativa handläggningen och kontakterna med föreningslivet med fördel kvarstår hos stadsdelsförvaltningarna.

Jesper Ackinger
Tf Stadsdelsdirektör

Helena Näslund
Avdelningschef

Östermalms
stadsdelsförvaltning

Östermalms
stadsdelsförvaltning

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Jesper Ackinger, Tf Stadsdelsdirektör	2023-02-01
Helena Näslund, Avdelningschef	2023-02-01